

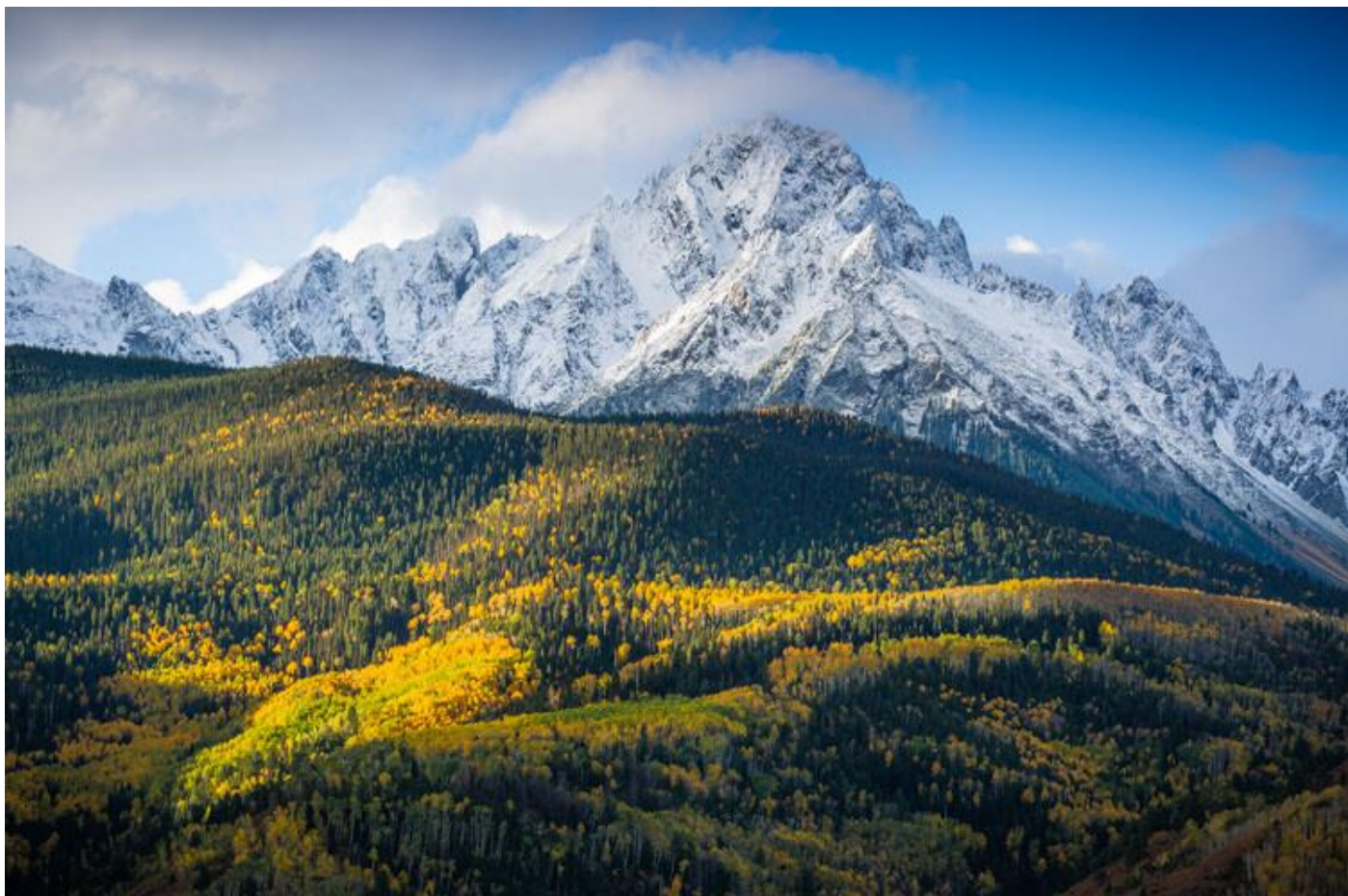
Vidvinkel- VS Teleobjektiv Hvad er det rigtige for dig ?

Har du svært ved at vælge mellem et vidvinkelobjektiv og et teleobjektiv?

Så er du ikke alene. Det kan være vanskeligt at vælge den perfekte brændvidde, især fordi både bredere og længere objektiver har deres fordele (og ulemper).

Personligt kan jeg godt lide begge objektivtyper, men bestemte brændvidder passer til bestemte optagestile og motiver. I denne artikel udforsker jeg de vigtigste forskelle mellem vidvinkel- og teleobjektiver, og jeg fortæller, hvornår du måske kunne bruge det ene frem for det andet. Lad os dykke ned i det!

Vidvinkel- vs. teleobjektiver: det grundlæggende

Den grundlæggende forskel mellem vidvinkel- og teleobjektiver er:

Vidvinkelobjektiver giver et bredere udsyn – det vil sige, at de viser mere af motivet.

Teleobjektiver zoomer derimod tæt på, så du kan optage meget detaljerede billeder.

Der er selvfølgelig stor variation mellem både vidvinkel- og teleobjektiver.

Vidvinkelobjektiver spænder fra omkring 10 mm til omkring 45 mm, hvor 10 mm har et ultravidvinkelperspektiv og 45 mm har et perspektiv, der knap er bredere end det menneskelige øjes. Teleobjektiver spænder fra omkring 60 mm, hvilket er godt til nærbilleder af store motiver, til 800 mm, som næsten udelukkende bruges af fuglefotografer, naturfotografer, luftfartsfotografer og astrofotografer.

Men på trods af dette område er det vigtigt at huske på nogle væsentlige fordele og ulemper ved de to objektivtyper:

1. Teleobjektiver fremhæver detaljerne

Som du ved, giver vidvinkelobjektiver dig et bredt udsyn, mens teleobjektiver giver dig et smalt udsyn.

I praksis betyder det, at vidvinkelobjektiver er fantastiske til at vise vidtstrakte scener frem, såsom betagende kyster, bjerglandskaber og bylandskaber. Det er også en god måde til at skabe mere miljøvenlige billeder – det vil sige billeder, der viser motiver i det bredere landskab.

Teleobjektiver giver dig derimod mulighed for at komme tæt på dit motiv – uden fysisk at bevæge dig fremad. De er vigtige værktøjer, hvis du vil fotografere dyreliv, såsom fugle, eller

utilgængelige motiver, såsom atleter på banen. Teleobjektiver er også perfekte til at tage tættere portrætter uden at forstyrre motivets personlige rum, det er en solid måde at skabe intime nærbilleder i et bredere landskab eller bybillede.

På de to billeder nedenfor kan du se et vidvinkelobjektiv og et teleobjektiv i aktion. Begge billeder blev taget fra Olmsted Point i Yosemite National Park, men bemærk den dramatiske forskel:

På det første billede viser vidvinkelobjektivet hele landskabet. Det dokumenterer begge sider af dalen, teksturerne af forgrundsklipperne og den fjerne top af Half Dome. På det andet billede bringer teleobjektivet øjet helt op til bjergene og viser deres former og detaljerne i geologien.

På billederne (nedenfor) viser denne forskel endnu mere dramatisk. Det første billede er ikke bare et vidvinkelbillede, men et luftfoto taget fra et lille fly over Okavangodeltaet i Botswana. Fra dette udsigtspunkt bliver alle de individuelle elementer i landskabet utroligt små, og beskuerens øjne lægger mere vægt på det overordnede arrangement end på nogen

individuelle former:

Det andet billede er også fra Okavango - området, men blev taget fra jorden, og et teleobjektiv blev brugt til at henlede opmærksomheden på de smukke kurver af et enkelt akacietræ:

Ingen af disse effekter er bedre end den anden, men det er vigtigt at genkende

a) om du foretrækker at tage mere vidtstrakte eller

b) om du fysisk er i stand til at komme tæt på dit motiv.

2. Vidvinkelobjektiver giver en dybere dybdeskarphe

Den anden store forskel mellem vidvinkel- og teleobjektiver har at gøre med den dybdeskarphe, de producerer – det vil sige det område af billedet, der er i fokus. Her refererer en lav dybdeskarphe til billeder med kun en lille smule i fokus, mens en dyb dybdeskarphe refererer til billeder, der er i fokus fra forgrund til baggrund. Kort sagt, jo længere brændvidden er (dvs. jo mere tele dit objektiv har), desto lavere er dybdeskarpheden.

I praksis betyder det, at når du tager vidvinkel, er det meget lettere for dig at få alt i fokus, fra græsset ved dine fødder til højderyggen i horisonten. En mindre dybdeskarphe er dog meget bedre til at isolere dit motiv fra baggrunden, og det er her, et teleobjektiv kommer i spil. Ved at indstille en stor blænde (f.eks. f/2.8) og komme tæt på dit motiv kan du skabe en smuk baggrundsbokeh, som denne:

De to billeder nedenfor er perfekte eksempler på denne effekt. På det første billede bringer vidvinkelobjektivet hele landskabet i fokus, fra solsikker tæt på til bjerge i det fjerne. Men på det andet billede slører teleobjektivet de fjernere blomster og bjerge og forvandler dem til en flot blød baggrund for hovedsolsikken.

Visse fotografiske genrer er i høj grad afhængige af den lave dybdeskarpheffekt, herunder portrætfotografering, naturfotografering og sportsfotografering. Andre fotografiske genrer har en tendens til at bevæge sig i den anden retning; landskabs- og stillebenfotografer, for eksempel, stræber ofte efter høj dybdeskarpheffekt i hele billedet.

Én lille advarsel - huske på: Teknisk set giver et vidvinkelobjektiv kun dybdeskarpheffekten i sammenligning med et teleobjektiv, når man fotograferer fra samme sted. Så et vidvinkelobjektiv vil ikke give dig en dybere dybdeskarpheffekt, når du optager den nøjagtig samme komposition som et teleobjektiv; snarere vil et vidvinkelobjektiv give dig en dybere dybdeskarpheffekt, når du optager et større udsnit af motivet.

3. Teleobjektiver komprimerer motivet.

Teleobjektiver og vidvinkelobjektiver fremmer forskellige typer perspektivforvrængning, hvilket er en uundgåelig del af fotografering og vil påvirke dine billeder. Som du ser tvinger vidvinkelobjektiver dig, generelt til at komme tæt på dine motiver, og det udvider dybdefornemmelsen i dine billeder ved at forstørre elementer i forgrunden og formindske dem i baggrunden.

Det er fantastisk til at skabe landskabs- og gadebilleder, der får dig til at føle, at du kunne træde direkte ind i billedet. (Når det er sagt, risikerer du at få tårnhøje bjerge i det fjerne til at ligne små bakker.) Teleobjektiver komprimerer derimod generelt dybden og får objekter nær og fjernt til at se mere ens ud i størrelse. En komprimeret dybdefornemmelse er fantastisk til at abstrahere en scene og fremhæve dens grafiske kvaliteter. Farverige skovkroner, lagdelte bjergrygge og buede klitter er alle gode motiver til denne type fotografering; du kan også skabe smukke portrætter, billeder af dyreliv og sportsbilleder på

denne måde.

Læg mærke til, hvordan vidvinkelobjektivet i billedet til venstre nedenfor overdriver størrelsen på blomsterne i forgrunden på bekostning af bjergene i baggrunden. Bjergene er så høje, at de er indhyllet i skyer, men objektivet forhindrer dem i at se særligt storslåede ud.

Men træk et teleobjektiv frem og du kan zoome direkte ind på bjerget for at fremhæve kontrasten mellem toppens barske omrids og skyens bløde, spidse form (til højre).

Her er to billeder, begge taget på samme sted i Big Bend National Park, der viser kompressionseffekten. På det første billede kan du se, at vidvinkelobjektivet øger størrelsen på planter og klipper i forgrunden, samtidig med at det formindsker de store ørkenbjerge i

baggrunden:

På det andet billede flader teleobjektivet dybden af de mange ørkenrygge ud og henleder opmærksomheden på deres grafiske mønstre og konturer:

Resumé: rum versus objekt

Har du svært ved at huske alle disse detaljer? Her er en nem måde at opsummere det på med en simpel idé: Vidvinkelobjektiver fremhæver rum, teleobjektiver fremhæver

element af objekter.

Vidvinkelobjektivets store synsfelt, ensartede fokusering og dybdeforvrængende evner er fantastiske til at vise store, vidtstrakte scener. De fjerner dog fokus fra individuelle elementer i scenen til fordel for at vise helheden.

Teleobjektiver er naturligvis det modsatte: de er fantastiske til at vise størrelsen, formen og detaljerne i individuelle elementer. Men deres smalle synsfelt, lille dybdeskarphe d og dybdekomprimerende egenskaber gør det svært at indfange bredere scener. Du kan analysere dette sidste par billeder for at se præcis, hvordan alle disse teknikker fungerer sammen. Se først, hvordan et vidvinkelobjektiv passer hele landskabet ind i billedet, fra klipper tæt på til fjerne tinder og himmel:

På grund af objektivets dybe dybdeskarphe d er hele landskabet i acceptabel fokus.

Objektivets dybdeforvrængning er også tydelig: klipperne i forgrunden ser meget store ud, hvilket skaber en behagelig dybdefølelse og fremhæver de førende linjer, der trækker øjet fra kanterne af billedet til midten. Samlet set får man en rigtig god fornemmelse af rummet og dalens vidtstrakte udstrækning. Dette næste billede blev taget samme sted, men med et teleobjektiv det gengiver objektet anderledes. Billedet fremhæver et enkelt landskab; se nøje efter, og du kan se denne top på det forrige billede.

På grund af teleobjektivets smalle dybdeskarphe d er himlen en smule ude af fokus, mens detaljerne på selve toppen bliver perfekt skarpe. Og mest af alt, den komprimerede dybdefornemmelse flader billedet ud, fremhæver bjergets klippefyldte masse og henleder opmærksomheden på den smukke kurve på bjergryggen. Samlet set får du en god fornemmelse af bjerget som et solidt objekt snarere end et afgrænset rum.

Hvilket objektiv skal du bruge?

Hvis du kun kan købe (eller få adgang til) en af disse to objektivtyper, er det vigtigt, at du tænker grundigt over de motiver, du håber at fotografere, og hvordan du håber at fotografere dem.

Vidvinkelobjektiver er fantastiske til betagende landskaber og bybilleder. Det er også en fantastisk måde at skabe flere miljømæssige gade- og portrætfotos.

Teleobjektiver er dog perfekte til nærbilleder, billeder af dyreliv og sportsfotos. Hvis det er muligt, så køb begge typer objektiver og hav dem i din kamerataske. Når du derefter tager afsted med dit kamera, så vurder omhyggeligt motivet. Spørg dig selv: Ønsker jeg at fremhæve individuelle detaljer? Eller vil jeg vise motivet som helhed? Så skal du vælge i overensstemmelse hermed!

Nu er det op til dig: Hvilken objektivtype planlægger du at bruge, vidvinkel eller tele?